

Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevassa asiassa /PT

VD/8181/03.01.02.00/2024

PT/S-AP

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue (myöh. hyvinvointialue) on esittänyt 2.12.2024 Vantaan kaupungille (myöh. kaupunki) 80 688,98 euron suuruisen vahingonkorvausvaatimuksen, joka on koskenut lastensuojelun sijoittamien nuorten itsenäistymisvaroja, jotka hyvinvointialue on maksanut nuorille. Hyvinvointialueelle esitetyn lisäselvityspyynnön jälkeen vahingonkorvauksen määrä on pudonnut 77 116,66 euroon.

Vantaan kaupunginhallitus on 6.10.2025 § 10 hylännyt vahingonkorvausvaatimuksen perusteettomana.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on tehnyt asiassa oikaisuvaatimuksen 29.10.2025. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa.

Vantaan kaupungin päätös vahingonkorvausasiassa

Kaupunginhallituksen päätöksessä 6.10.2025 § 10 on perusteltu vahingonkorvausvaatimuksen hylkäämistä seuraavasti:

Lastensuojelulain 77 §:n 1 momentin mukaan kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena, 40 § tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 % prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Määrää laskettaessa lapsilisää ei kuitenkaan oteta huomioon.

Lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaan jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia tai jos ne ovat riittämättömät, hyvinvointialueen on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymisessä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla.

Hyvinvointialueen esittämässä vahingonkorvausvaatimuksessa on vaadittu kaupunkia korvaamaan hyvinvointialueelle sen nuorille maksamat itsenäistymisvarat laskennallisesti sillä määrällä, joka nuorille olisi kertynyt, jos kaupunki olisi ennen vuotta 2023 aktiivisesti ryhtynyt toimenpiteisiin saadakseen lasten vanhemmista elatusapua tai Kelalta elatustukea.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutunut vahingon. Edellä säädetty vastuu yhteisöllä on vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

Lastensuojelulain 77 §:n 1 momentissa ei ole asetettu hyvinvointialueelle (aiemmin kunnalle) velvollisuutta ryhtyä aktiivisiin toimiin lapsen tai nuoren tulojen lisäämiseksi esimerkiksi vaatimalla elatusapua vanhemmilta, jos sellaista ei ole aiemmin vahvistettu, tai vaatimalla elatustukea Kelalta, jos vanhemmilta ei saada perittyä elatusapua.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kahdessa ratkaisussaan käsitellyt kunnan velvollisuutta ryhtyä toimiin elatusavun ja/tai elatustuen perimiseksi.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan (EOAK/2723/2020) todennut, että lastensuojelulaki ei sisällä selkeää säännöstä, jonka mukaan sijoittajakunnan tulisi toimia aktiivisesti huostaanotetun lapsen elatusavun vahvistamiseksi, eikä elatusavun vahvistamista ole käytännössä aina mielletty sijoittajakuntaa velvoittavaksi.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies katsoo, että vallinneen vakiintumattoman laintulkinnan vuoksi A:n kaupungissa tai kuntayhtymä B:ssä ei ole menetelty lainvastaisesti, vaikka kantelijan vanhemmille ei olekaan vahvistettu elatusapuja, eikä kantelijalle ole kerrytetty itsenäistymisvaroja niistä tai elatustuista. Kuitenkin olisi ollut lapsen edun kannalta parempi, että elatusapu olisi vahvistettu kummankin vanhemman osalta ja itsenäistymisvarat olisi kerrytetty niistä tai Kelan niiden sijaan suorittamasta elatustuesta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on nostanut ratkaisussaan nostanut esille seikan, että lastensuojelulain mukaan on mahdollista, että lasta tuetaan puuttuvien itsenäistymisvarojen sijaan harkinnanvaraisilla itsenäistymisvaroilla, jotka ovat tarpeellisia nuoren asumiseen, koulutukseen tai muuhun itsenäistymiseensä liittyvissä menoissa lastensuojelulain 77 §:n 2 momentin mukaisesti. Tämän kuntayhtymä B oli laiminlyönyt kantelun kohteena olevassa asiassa. Eduskunnan oikeusasiamies on ratkaisussa esittänyt hyvityksen maksamista kantelijalle, mutta hyvitys ei ole miltään osin perustunut sille, että 77 §:n 1 momentin mukaisia itsenäistymisvaroja ei ole kerrytetty.

Kaupunki on katsonut, että sillä ei ole velvollisuutta korvata hyvinvointialueelle tämän vaatimaa vahingonkorvausta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oikaisuvaatimus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on perustellut oikaisuvaatimustaan viitaten eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 26.6.2019 antamaan ratkaisuun EOAK/695/2018. Ensinnäkin tulee huomioida, että kyseinen eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu on vanhempi kuin eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 12.5.2021 antama ratkaisu EOAK/2723/2020, johon Vantaan kaupunki on viitannut ratkaisussaan. Kyseiset ratkaisut, vaikkakin saman henkilön antamat, ovat sisällöltään eri sisältöiset ja keskenään ristiriitaiset. Koska eduskunnan apulaisoikeusasiamies on muuttanut kannanottoaan jälkimmäisessä ratkaisussa EOAK/2723/2020, Vantaan kaupunki katsoo, että asiassa on oikeusohjeena käytettävä nimenomaisesti tätä jälkimmäistä ratkaisua.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen viittaamassa ratkaisussa todetaan, että lapsen edun kannalta on parempi, että elatusapu vahvistetaan lastensuojelulain 77 § 1 momentin perusteella kummankin vanhemman osalta ja itsenäistymisvarat kerrytetään niistä tai Kelan niiden sijaan suorittamasta elatustuesta.

Vantaan kaupungin viittaamassa ratkaisussa todetaan, että ei ole menetelty lainvastaisesti, vaikka kantelijan vanhemmille ei olekaan vahvistettu elatusapuja, eikä kantelijalle ole kerrytetty itsenäistymisvaroja niistä tai elatustuista. Koska asiassa ei ole menetelty lainvastaisesti, ei Vantaan kaupungilla ole asiassa vahingonkorvausvelvollisuutta.

Johtopäätös

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista uutta, joka antaisi aiheutta muuttoa vahingonkorvausasiassa annettua päätöstä.

Kaupunginhallitus 12.1.2026

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hylätä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oikaisuvaatimus.

Liitteet:

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oikaisuvaatimus 29.10.2025

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus

Lisätiedot:

Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)